

[?Trkler ranllar hakkında ne dnyorlar](#)

Trkler, bazen abartl ve genellikle yanl olan grlere dayanarak ran hakkındaki nyarg ve genel .kabullerini korumaya devam ediyorlar

Aran Haber Agency: ran'da muta nikah yaptracak kadn kolayca bulunabilir mi?; Drt kadn aldndzda, bir evde mi yayorlar ya da onlar iin drt ayr ev mi ayorsunuz?; Eer gerekten Mslmansanz neden namaz .klmyorsunuz? Vb

Trkler, buna benzer onlarca soruyu bana ve dier ranllara soruyorlar. zellikle, scak iliki kurduumuzda ve aramızda bir samimiyet olutuunda, Trklerle sadece bir ka kelime konutuktan sonra, Trk olmadm anlayp "Memleket nere?" sorusunu yneltiyorlar. "ranlym" dediimde, benim de her zaman houma giden .ikinci tepkiyi gsteriyorlar: "Olsun, kardeim, hepimiz mslmanz

Bu tepkiden duyduum memnuniyetin nedeni, Mslman olduumun vurgulanmas deil, ortak bir noktaya deiniyor olmasdr. Yani, ilk karlamada, ayrklara vurgu yapmak yerine vatan benzerliine atfta bulunuyorlar. Birou da, zellikle okur yazar veya sinema seven kiiler, ran'n eski edebiyatn ve bugnk baarl filmlerini, sinemasn verecek ranllara son derece cazip gelen nc reaksiyonu sergiliyorlar. Bu saydıklarım, bir ranl iin, ona sayg duyan ve ellerini samimi bir ekilde uzatm bir lkede yrdn hissetmek iin .yeterlidir

Ancak bazen bu gzel hatralarda ini klar olabilir. Bu yaznn banda sraladm sorular Trkler bazen hi ekinmeden sorabiliyorlar. Birok Trk'n byle eyleri sormay sevdiini biliyorum, ancak bazlar utanyor ya da beni bozmaktan endieleniyorlar. Bazlar da aradklar konuyla ilgili konumak ve cevabn bulmak iin o kadar havadan sudan konuuyorlar ki nihayet ana konuya giriyoruz. Bu durumlarda, tabii ki durumu .anlayp konuya daha abuk girmeleri iin onlara yardmc oluyorum

Bu sorular daha ok duymak lazı

Drst olmak gerekirse, bu sorulara altm ve ran'n gerek yaamn (Basn kurulular ve zellikle de Bat medyas tarafndan yaratlan yanl algılardan deil) daha fazla Trk arkadalara anlatmak amacyla, bunlar giderek daha ok duymak istiyorum. Tabii ki, dier ranlların da mutlu olacandan emin deilim (belki ben .(kltrel antropoloji okuduum iin, bu kltrel farkllklar daha iyi grebilirim

rnein, onlara ran'da ne muta kadn' bulmak kolay ne de saatlik veya gecelik muta bulmann mmkn olduunu anlatıyorum. Muta iin bulunan kadn (eer bulursanz, ben bulamadım!) bir saatten 50 seneye kadar, nikahtan nce ve boanmadan sonra, iddetiyi beklemek zorundadr. Yani drt ay ve on gn veya 130 gn; aynen daimi nikah gibi. Dolaysyla, mantkl dnersek, 130 gn nce ve 130 gn da sonrasn beklemeli kadnlar, bir saat iin hibir kadn muta olamaz. Geri duyulduu kadaryla, baz insanlar iddet sresini tutmamasna ramen, kendini muta ift olarak tantmaktadr. Ancak bunlar hem ok az, hem de sadece polis ve hkmeti aldatmak iin byle diyorlar. Polis de bu hileleri anlarsa, onlara zina yapan insanlar gibi .davranmaktadr

phelere yant

Drt kadn meselesine gelince... ran'da drt kadnla evlenmi bir erkek arkadalarm, akrabalarm, komularımız arasnda dahi tanmyorum, bilmiyorum. Hatta iki kadnl da tanmyorum. ran slam Cumhuriyeti kanunlar eriat'a dayand iin, erkekler drt kadn alabilirler; ancak iki faktr bu yasann uygulanmasn engellemektedir: lk olarak, kanunların kendisi tarafndan belirlenen artlardr. rnein, bir erkek ikinci kadn almak istiyorsa, ilk karsnn resmi ve yasal onay vermesi gerekir ve bundan hari mmkn deildir. Ve size ?gre, kocasna byle izin veren kadn var mdr

kinici engel kltrel ve sosyal engellerdir. Kltrel ve toplumsal basklar ranl erkekler iin byle bir izin vermez. Hatta baz devlet kurumlar ve siyasi partiler, ift eli erkekleri ie almamaktadr. En azndan drt yldr Trkiye'de yaayan kltrel antropolojide okuyan bir doktora rencisi olarak, ranl kadnların gelenek grenek ve toplumsal hakların (yasal ve resmi olmayan) Trk kadnlarından daha fazla olmasa da, kesinlikle

daha az olmadn syleyebilirim. ran'da ataerkil kavram Trkiye'deki ataerkizmden ok daha zayftr ve ranl kadnlara ynelik iddet, Trk kadnlarna ynelik iddetten daha azdr. Bir rnek vereyim. ranl arkadalarmdan biri, boanm bir ranl kadnla evlendi. Trk arkadalarna bunu anlattnda, ilk soru u olmu: "Eski kocas tarafndan tehdit edilmiyor musun?" Bir erkekin neden eski einin kiisel hayatna mdahale etmesi gerektiini anlamam uzun zaman ald. Fakat bu dnemde Trkiye'de baz rnekler grerken, sz konusu kltrel farkllklar daha iyi farkettim

Ancak en garip soru gen bir dindar adam tarafndan soruldu: "ranllar Mslman m?" Ve glmeyle birlikte aklk ierisinde "evet" diye cevapladmda, "Peki, namaz klmayan nasl bir Mslman olacak?" devam etti. Bu sorunun ikinci ksm bana daha nce de defalarca soruldu, fakat neden ranllarn namaz klp klmdklarn sormalarn anlamyordum. Bu gen adamla konuurken, bu sorunun kkenini anladm: iiler hakkndaki algılar Trkiye'deki Alevilik gibi; Aleviler genelde namaz klmyorlar. ran'da, resmi olarak iiler'den hari .yaklak 2-3 milyon Alevi var

Genel olarak, Trkiye'deki ii mezhebiyle ilgili algılamalar, ayn muta ve namaz klmmas gibi bir eydir. Son yllarda, internet ve sosyal alarn genilemesiyle, ran'a ynelik Trkiye'deki bilincim biraz artmasna ramen, maalesef ki hl gereklerden ok uzakrlar. Fakat br taraftan, Trkiye hakknda ranllarn bilincinin ok ykse olduunu syleyebiliriz. ranllar, Trkiye'de birok siyaseti, siyasi parti, aktr ve arkcnn adn biliyorlar. Ayrıca, her yl Trkiye'nin dousuna (zellikle Van'a) ve batsna (zellikle stanbul, zmir, Antalya vb. ehirlere) .iki buuk milyon ranl turistin yapt ziyareti dolaysyla bu farkndalk daima gnceldir

Trkler grlerini deitirmiyor

Ancak Trkler, yaz boyunca bahsettiim abartlı ve genellikle yanlı olan grlere dayanarak ran hakkndaki nyarg ve genel kabullerini korumaya devam ediyorlar. stelik, ran'n Trkler iin bir ok avantaj salayan lke olmasna ramen (vizesiz girii, byk ve uygun bir pazar olmas, Trke bilen nfusu yzde 20-25 oluu, gezmek .iin ucuz bir lke olmas vb.) Trkler ran'a seyahat etmeyi hl planlarına dahil etmiyorlar